

**KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 04

DOM

2018-06-25
Meddelad i Stockholm

Mål nr 1047-18

KONKURRENSVERKET	
2018-07-18	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

KLAGANDE
Statens fastighetsverk

Ombud: Advokat Markus Mårline

MOTPART
S:t Eriks VVS Konsult & Installation KB, 969630-3206

Ombud: Sten Lövrup och André Prentell

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 17 januari 2018
i mål nr 22629-17, se bilaga A

SAKEN
Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och visar målet åter till förvaltningsrätten för fortsatt prövning av S:t Eriks VVS Konsult & Installation KB:s ansökan om överprövning.
2. Kammarrätten beslutar att Statens fastighetsverk inte får ingå avtal i upphandlingen innan något annat har bestämts av förvaltningsrätten.

Dok.Id 431020

Postadress Box 2302 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 5	Telefon 08-561 690 00 E-post: kammarrattenistockholm@dom.se www.kammarrattenistockholm.domstol.se	Telefax 08-14 98 89	Expeditionstid måndag – fredag 08:00–16:00
---	--	--	-------------------------------	---

YRKANDEN M.M.

Statens fastighetsverk yrkar att kammarrätten avslår S:t Eriks VVS Konsult & Installation KB:s begäran om överprövning och anför bl.a. följande. Förvaltningsrättens tolkning av EU-domstolens dom i mål C-601/13 Ambisig är alltför långtgående. EU-domstolen anser att det kan vara tillåtet att utvärdera yrkesmässiga förtjänster hos de personer som ska fullgöra ett visst kontrakt. Domstolen har inte begränsat rätten att utvärdera offererad personals yrkeskunskaper till att endast avse upphandlingar av intellektuella tjänster. EU-domstolens bedömning har kodifierats i det nya upphandlingsregelverket, i artikel 67.2 b i direktiv 2014/24/EU.

De moment som ska bedömas i utvärderingsmodellen är av stor betydelse för Statens fastighetsverk i de arbeten som kan bli aktuella under ramavtalet och har direkt anknytning till de arbeten som ska utföras. Många av de byggnader som verket förvaltar är av väldigt högt kulturhistoriskt värde. Det är av den anledningen ett mervärde om den personal som ska leda arbetena kan uppvisa erfarenhet och kunskap avseende sådana byggnader. En bedömning av offererad arbetsledares yrkeskvalifikationer inom nämnda moment får anses syfta till att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och bör därför vara tillåtet att använda som utvärderingskriterium.

Förvaltningsrätten har endast bedömt utvärderingsmodellens tillåtlighet. Vad gäller övriga av de påstådda upphandlingsfelen vidhåller Statens fastighetsverk vad som anförts under förvaltningsrättens handläggning och bestrider att det finns grund för ingripande på de av S:t Eriks VVS Konsult & Installation KB anförda grunderna.

S:t Eriks VVS Konsult & Installation KB (SEVK) anser att överklagandet ska avslås. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska rättas i enlighet med bolagets förstahandsyrkande i förvaltningsrätten, antingen av kammarrätten eller genom att målet återförvisas till förvaltningsrätten för ny prövning. Bolaget anför bl.a. följande. Utvärderingen i upphandlingen har påverkats av ovidkommande hänsyn. Kvalifikations- och utvärderingskriterierna har sammanblandats i strid med praxis från EU-domstolen och kammarrätterna. Statens fastighetsverk har som en del av utvärderingsfasen valt att inkludera referenstagning avseende arbetsledares tillgänglighet, inställelsetider och bemötande. Dessa punkter kan inte anses ha något samband med den yrkeserfarenhet och utbildning arbetsledaren har. Referenstagningen på arbetsledaren har inte heller avgränsats till sådana deltjänster som kan avses i EU-domstolens dom i mål C-601/13 Ambisig.

Referenstagningen avser huvudsakligen anbudsgivarens möjligheter att utföra entreprenadarbetena i fråga. Upphandlingsföremålet utgörs inte av en intellektuell tjänst och utvärderingen saknar dessutom till stor del koppling till arbetsledarnas yrkesmässiga förtjänster i form av yrkeserfarenhet och utbildning.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Utvärdering av referenser

Det finns inget hinder mot att använda referenser i utvärderingsfasen så länge dessa är ägnade att identifiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet (se EU-domstolens avgörande i mål C-601/13 Ambisig). Enligt kammarrätten bör denna slutsats gälla oavsett om föremålet för upphandlingen är intellektuella tjänster eller inte.

I förfrågningsunderlaget anges att Statens fastighetsverk kommer att anta de tre anbud som är mest ekonomiskt fördelaktiga per geografiskt område och entreprenaddisciplin. Under avsnitt AFB.52 i förfrågningsunderlaget anges att kriterier för prövning av anbudsgivarens lämplighet är rättslig och finansiell förmåga samt teknisk och yrkesmässig kapacitet. Av avsnitt AFB.53 i förfrågningsunderlaget framgår grunderna för tilldelning av kontrakt, den s.k. utvärderingsmodellen. Där anges att anbudsgivaren har möjlighet att få avdrag på anbudssumman för erhållna mervärdespoäng. För att erhålla mervärde för referenser på aktuell arbetsledare ska referenter komma in med referenser på arbetsledaren. Referenserna kommer att betygsättas (se avsnitt AFB.53 i förfrågningsunderlaget).

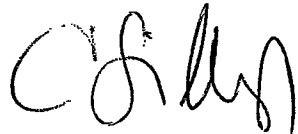
Av utredningen i målet framgår att referensupptagningen på aktuell arbetsledare i upphandlingen avsett frågor rörande arbetsledarens utförande av tjänster i tidigare sammanhang. De bedömningsfrågor som betygsatts har bl.a. avsett arbetsledarens utförandekvalitet, bemötande, samarbetsförmåga och förmåga att komma med konstruktiva lösningar. Den referenstagning som skett vid anbudsutvärderingen har syftat till att ta reda på hur tidigare tjänster har utförts och hur nöjda tidigare kunder varit med tjänsten, och inte till att reda ut anbudsgivarens erfarenhet, kvalifikationer och resurser som sådana. Detta har i stället bedömts under kvalificeringsfasen, dvs. vid prövningen av anbudsgivarens lämplighet (avsnitt AFB.52 i förfrågningsunderlaget). Enligt kammarrättens mening är de aktuella kriterierna snarare att hänföra till föremålet för upphandlingen, dvs. den tjänst som anbudsgivaren erbjuder, än till anbudsgivarens kvalifikationer och tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Kammarrätten anser därmed att anbudsutvärderingen inte har påverkats av ovidkommande hänsyn och att Statens fastighetsverks förfarande inte strider mot de grundläggande principerna i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Det saknas således skäl att göra om upphandlingen på den grunden varför förvaltningsrättens avgörande ska upphävas.

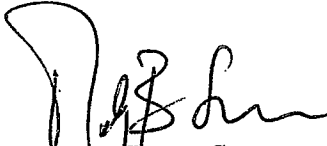
SEVK har i målet även åberopat andra brister i upphandlingens förfrågningsunderlag samt brister i anbudet från Bengt Johanssons Rör AB, Radiator AB, Effektrör AB samt VVS Montage. Förvaltningsrätten har på grund av sin bedömning inte haft anledning att pröva dessa grunder. En prövning av dessa grunder i kammarrätten innebär att sökanden går miste om en instans i prövningen. Med hänsyn till instansordningsprincipen anser kammarrätten därför att målet ska återförvisas till förvaltningsrätten för prövning om det finns skäl att ingripa enligt LOU på någon av de övriga grunder som åberopats.

Interimistiskt beslut

Kammarrättens avgörande medför i detta fall att det ursprungliga tilldelningsbeslutet står kvar. Den avtalsspärr som tidigare gällde för detta beslut, inklusive den förlängda avtalsspärr som inträdde genom SEVK:s ansökan om överprövning, upphörde att gälla genom förvaltningsrättens dom. I en situation som den nu aktuella löper inte vare sig någon tiodagarsfrist eller avtalsspärr i upphandlingen efter kammarrättens återförvisning (se prop. 2015/16:195 s. 1154 och prop. 2009/10:180 s. 356). Mot bakgrund av detta anser kammarrätten att det, för att säkerställa en prövning i förvaltningsrätten efter återförvisningen, är nödvändigt att förordna att Statens fastighetsverk inte får ingå avtal avseende den i målet aktuella upphandlingen innan något annat bestämts av förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9). Vad som anges i formulärets sjätte stycke gäller även överprövning i mål enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Fullständig information finns i lagens 20:e kapitel.

Cecilia Silfverhjel
kammarrättsråd
ordförande

Mats Brege Svensson
kammarrättsråd

Pia Cedermark
kammarrättsråd
referent

Sofie Furberg
kammarrättsfiskal
föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

DOM
2018-01-17
Meddelad i Stockholm

Mål nr
22629-17

SÖKANDE

S:t Eriks VVS Konsult & Installation KB, 969630-3206

Ombud: Sten Lövrup och André Prentell
Jansson & Norin AB
Kungsportsavenyn 18
411 36 Göteborg

MOTPART

Statens Fastighetsverk

Ombud: Markus Mårline
Advokatbyrån Sigeman & Co
Anna Lindhs plats 4
211 19 Malmö

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 931913

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30

BAKGRUND

Statens fastighetsverk (SFV) genomför ramavtalsupphandling, dnr 22-2193/15, avseende entreprenadarbeten till SFV:s förvaltningsområden Central Stockholm och Regeringsbyggnader. Upphandlingen är indelad i tre discipliner (VS/rör-arbeten, elarbeten och byggnadsarbeten) och tre geografiska områden (Riddarholmen/Gamla stan, Skepps- och Kastellholmen, samt Klarakvarteren och Harpsund), innebärande att totalt nio delupphandlingar genomförs samtidigt. Den nu aktuella överprövningen avser de två delupphandlingarna VS/rör-arbeten inom område 1 (Riddarholmen/Gamla stan) och VS/rör-arbeten inom område 2 (Skepps- och Kastellholmen). Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande. Enligt upphandlingsföreskrifterna ska SFV anta tre anbud. Sju leverantörer lämnade anbud. I tilldelningsbeslutet valdes Bengt Johanssons Rör AB, Radiator VVS AB och Effektrör som ramavtalsleverantörer. Kravuppfyllnad har kontrollerats avseende dessa leverantörer samt en ytterligare leverantör som hade varit aktuell för tilldelning om denne uppfyllt samtliga krav, vilket den inte gjorde. För de tre andra anbudsgivarna (VVS Montage, S:t Eriks VVS Konsult & Installation KB och Wahlings Installationsservice) har kravuppfyllnad inte kontrollerats.

YRKANDEN M.M.

S:t Eriks VVS Konsult & Installation KB (SEVK) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen får avslutas först efter att rättelse skett. Rättelsen ska bestå i att en ny anbudsprövning sker och att åtminstone anbuderna från Bengt Johanssons Rör AB, Radiator AB och Effektrör AB förkastas. Dessutom ska anbudet från VVS Montage förkastas. VVS Montage ska vid eventuell utvärdering inte heller erhålla några mervärden. SEVK ska därmed tilldelas

ramavtal såsom rangordnad etta. I andra hand yrkas att upphandlingen ska avbrytas och göras om.

SFV bestrider bifall till ansökan om överprövning.

GRUNDER M.M.

S:t Eriks VVS Konsult & Installation KB

SEVK anför bl.a. följande till stöd för sin talan. SFV har genomfört upphandlingen i strid med lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, och de EU-rättsliga grundprinciperna. Prövningen av de anbud som inkommit har inte skett på det sätt som angivits i upphandlingsdokumentet. Anbudena från Bengt Johanssons Rör AB, Radiator AB och Effektrör AB uppfyller inte alla obligatoriska krav som uppställs i upphandlingsdokumentet och skulle därför ha förkastats av SFV. Om anbudena hade förkastats hade SEVK tilldelats ramavtal och SEVK är således skadelidande. När SFV gör en ny utvärdering ska också anbudet från VVS Montage förkastas eftersom bolaget inte uppfyller formaliakraven för upphandlingen. Om VVS Montages anbud inte förkastas ska VVS Montage vid utvärdering inte erhålla några mervärden eftersom bolaget inte inkommit med nödvändigt antal referenser för att erhålla mervärdesavdrag. SFV har vidare sammanblandat kvalifikationskrav och utvärderingskriterier på ett sätt som strider mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1-2 §§ LOU. Detta innebär att upphandlingen ska göras om. Om upphandlingen görs om har SEVK möjlighet att lämna anbud och bli tilldelat kontrakt. SEVK är således skadelidande eller riskerar i vart fall att lida skada om upphandlingen tillåts bestå.

Kvalificeringskrav och utvärderingskriterier har i upphandlingen sammanblandats då de kriterier som utvärderats i utvärderingsdelen är

hänförliga till anbudsgivaren. Utvärderingskriterier som härrör från resurser som anbudsgivaren förfogar över ska rätteligen ingå i kvalifikationsdelen i upphandlingen och inte i utvärderingsfasen. I upphandlingen har mervärde kunnat utgå för arbetsledares referenser inom kategorierna "Utförande-kvalité, bemötande, samarbetsförmåga och komma med konstruktiva lösningar", "Tillgänglighet, inställelsetider och effektivitet", "Ekonomi och projektadministration" samt "Erfarenhet/kunskap/förståelse/lyhördhet av arbeten/uppdraget i arkitektoniskt eller/och kulturhistoriskt värdefulla miljöer". Den mervärdesgrundande referenstagningen härrör sig mycket starkare till anbudsgivarnas förmåga att fullgöra det upphandlade uppdraget varför SFV:s användande av utvärderingskriterierna påverkats av ovidkommande hänsyn. Upphandlingen kan i denna bemärkelse jämföras med den som var föremål för prövning i Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 486-17. Med anledning av att utvärderingskriterierna påverkats av ovidkommande hänsyn strider upphandlingen mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1-2 §§ LOU.

SEVK har vidare redogjort för andra brister i upphandlingsdokumentet, skälen till varför anbuderna från Bengt Johanssons Rör AB, Radiator AB, Effektrör AB och VVS Montages ska förkastas samt skälen till varför SEVK:s anbud uppfyller alla obligatoriska krav.

Statens Fastighetsverk

SFV anför bl.a. följande till stöd för sin talan. SEVK:s anbud uppfyller inte ställda obligatoriska krav och kan därför inte bli aktuell för kontraktstilldelning vid en förnyad utvärdering. Bolaget har därmed inte riskerat att lida skada till följd av påstådda brister. Vidare uppfyller Johanssons Rör AB, Radiator AB och Effektrör AB alla obligatoriska krav som uppställs i upphandlingsdokumentet. VVS Montage bedömdes ha lämnat det fjärde bästa anbudet i enlighet med utvärderingsmodellen. SFV

har därför inte gjort någon kontroll av kravuppfyllnad och kan inte vitsorda SEVK:s uppgifter att VVS Montages anbud borde förkastas. SFV har slutligen inte sammanblandat kvalifikationskrav och utvärderingskriterier.

Enligt utvärderingsmodellen sker utvärdering genom att man gör en bedömning av förhållandet mellan pris och kvalitet. Kvalitetskriteriet består av en utvärdering av offererad arbetsledares erfarenhet och kompetens. Detta görs genom en poängsättning av två referenser, där man bland annat bedömt utförandekvalitet, tillgänglighet, effektivitet, ekonomi och projektadministration, samt erfarenhet och kunskap av arbeten i arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Samtliga dessa moment är av stor betydelse för SFV i de arbeten som kan bli aktuella under ramavtalet och har direkt anknytning till de arbeten som ska utföras. En bedömning av offererad arbetsledares erfarenhet och kompetens inom nämnda moment får därför anses syfta till att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och är därför tillåtet att använda som utvärderingskriterium. Med hänsyn till att SEVK:s anbud inte uppfyller de obligatoriska kraven i upphandlingen och därför hade (eller kommer att) förkastats vid en kontroll av kravuppfyllnad har bolaget under inga omständigheter riskerat att lida någon skada av de påstådda bristerna i utvärderingsmodellen. Det ska framhållas att SEVK offererat det fjärde billigaste anbudspriset och inte hade tilldelats kontrakt även om man bortsett från mervärdeskriteriet.

SFV har vidare närmare redogjort för skälen till att SEVK:s anbud skulle ha förkastats och varför anbuderna från Bengt Johanssons Rör AB, Radiator AB och Effektrör AB uppfyller alla obligatoriska krav.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på de grunder som SEVK har anfört. Parterna bär själva ansvaret för utredningen

och domstolen är vid prövningen begränsad till vad parterna har anfört (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Enligt 20 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningsrätten har för det fall det finns skäl för ingripande enligt LOU att välja mellan att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den ska rättas, oavsett hur leverantörens yrkande har utformats (jfr RÅ 2005 ref. 47 samt HFD 2012 ref. 2). En förutsättning för att endast den mindre ingripande åtgärden rättelse ska kunna väljas är att de fel som förekommit inte har påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede.

Förvaltningsrätten prövar därför inledningsvis de brister som uppges ha förekommit under det konkurrensuppsökande skedet i upphandlingen och börjar med SEVK:s påstående att SFV har sammanblandat kvalificeringskrav och utvärderingskriterier.

Av avsnitt AFB.53 i upphandlingsdokumentet framgår att SFV kommer att anta de tre anbud som är de mest ekonomiskt mest fördelaktiga, med bästa förhållande mellan pris och kvalitet. Vidare anges att det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga är det som erhåller lägst utvärderingssumma. Utvärderingsmodellen innebär att anbudsgivaren har möjlighet att få avdrag (nedjustering) för erhållna mervärdespoäng. Mervärde erhålls genom att

lämna referenser för arbetsledaren. Referenterna ska betygsätta arbetsledarens resultat inom kategorierna "Utförandekvalité, bemötande, samarbetsförmåga och komma med konstruktiva lösningar", "Tillgänglighet, inställelsetider och effektivitet", "Ekonomi och projektadministration" och "Erfarenhet/kunskap/förståelse/lyhördhet av arbeten/uppdraget i arkitektoniskt eller/och kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Ex; statliga byggnadsminnen, q-märkning, museum, kyrkor, fornminnen eller liknande anläggningar."

Av EU-domstolens avgörande i mål C-532/06 Lianakis framgår att kriterier som inte syftar till att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet utan som huvudsakligen avser bedömningen av anbudsgivarnas förmåga att utföra projektet inte kan anses utgöra kriterier för tilldelning, dvs. utvärderingskriterier (se p. 30). I ett senare avgörande, C-601/13 Ambisig, tog EU-domstolen fasta på att det vid bestämmande av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska fastställas vilket anbud som har det bästa förhållandet mellan kvalitet och pris, vilket är ägnat att förstärka kvalitetsens betydelse vad gäller tilldelningskriterier vid offentlig upphandling (p. 29). Av avgörandet framgår att kvaliteten på fullgörandet av ett offentligt kontrakt på ett avgörande sätt kan vara beroende av vilken yrkeserfarenhet och utbildning de personer som ska fullgöra kontraktet har. Detta gäller i synnerhet om kontraktsföremålet avser intellektuella tjänster (p. 31-32).

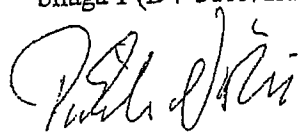
Den nu aktuella upphandlingen avser inte intellektuella tjänster utan VS/rörarbeten. Med hänsyn till föremålet för upphandlingen bedömer förvaltningsrätten att utvärderingskriteriet arbetsledarens referenser huvudsakligen avser bedömningen av anbudsgivarnas förmåga och kapacitet att utföra uppdraget. Genom att SFV använt detta kriterium har utvärderingen påverkats av ovidkommande hänsyn. Förfarandet strider därmed mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU. (Jfr

Kammarrätten i Stockholms dom den 28 juni 2017 i mål nr 486-17 och dom den 19 december 2017 i mål nr 4767-17).

SEVK har anfört att om upphandlingen görs om har SEVK möjlighet att lämna anbud och bli tilldelat kontrakt, och att bolaget därför riskerar att lida skada om upphandlingen tillåts bestå. SFV har invänt att SEVK inte riskerar att lida skada eftersom SEVK:s anbud inte uppfyller alla obligatoriska krav och därför skulle ha förkastats samt att SEVK offererat det fjärde billigaste anbudspriset och inte skulle ha tilldelats kontrakt även om man bortsett från mervärdeskriteriet. Huruvida SEVK uppfyllt alla obligatoriska krav och hur SEVK placerat sig i förhållande till andra anbudsgivare vad avser anbudssumman saknar betydelse i detta fall. Det kan nämligen antas att om felet i upphandlingen inte hade förelegat hade SEVK:s anbud kunnat utformas på ett annat sätt och uppfyllt alla krav samt varit konkurrenskraftigt. SEVK får därför anses ha visat att bolaget kan komma att lida skada. Felet har, som ovan angetts, påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede. Det är därför inte tillräckligt med rättelse utan upphandlingen måste göras om. Vid denna utgång saknas anledning att pröva vad SEVK i övrigt anfört utgör skäl för att ingripa mot upphandlingen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Per-Erik Nistér

Tf. rådman

Anna-Karin Saxvold har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. **I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att avtal inte får ingås, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet.** Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen.
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet.
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd.
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta.
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.